

Ett perspektiv på dagens TBA från Dr. Greg Hanley

Så här ser dagens TBA ut när man påbörjar behandling med en autistisk person, särskilt med någon som ägnar sig åt problembeteenden.

Dagens TBA (tillämpad beteendeanalys) handlar om att kontinuerligt lära sig om den autistiska personens intressen för att kunna skapa en uppskattad inlärningsmiljö. Där kan den autistiska personen utveckla färdigheter som kan uppskattas av såväl personen själv som andra. Nedan följer en guide för dem som implementerar dagens TBA, skriven för dem som är nyfikna på hur dagens TBA ser ut.

Lär dig genom att lyssna.

Fråga den autistiska personen och/eller människor som känner och älskar den autistiska personen om vad hen älskar och avskyr. Var noga med att undersöka var personen älskar, ogillar eller inte bryr sig om gällande olika aktiviteter, föremål, möbler, sammanhang och framförallt sociala interaktioner. Fråga om personens röst. Hur kommunicerar hen för det mesta? Och framförallt, vad kommunicerar hen med sitt problembeteende? Med andra ord börjar dagens TBA med att ställa frågor, lyssna och lära sig om den autistiska personen av människor som känner och älskar hen.

Lär dig genom att skapa glädje.

Utifrån samtalen kan du skapa en situation där den autistiska personen är glad, avslappnad och engagerad, känner sig säker och upplever kontroll. Berika platsen med alla de föremål och aktiviteter som hen älskar. Var inte snål med grejerna – ju fler desto bättre. Se till att inkludera alla de saker som personen tidigare förlorat för att hen inte kunde hantera att bli främtagen dem eller för att hen använde dem på annorlunda, stigmatiserande eller störande sätt.

Begränsa inte på något sätt personens frihet att röra sig eller göra något. Låt dörren stå öppen. Följ hens initiativ, både fysiskt och kommunikativt. Låt den autistiska personen ta med andra saker till platsen, ta bort material, flytta om saker och människor och omforma platsen enligt hens önskemål med hjälp av både handlingar och ord.

Var noga med att visa tydligt att du är ofarlig (dvs. undvik alla dominanssignaler, såsom att stå för nära eller ovanför). Undvik just nu att omdirigera, uppmana, undervisa, ifrågasätta eller utvidga språket. Var 100% tillgänglig för den autistiska personen men påverka inte situationen om du inte blir ombedd. Avstå till och med från att berömma om inte den autistiska personen initierar genom att visa något för dig och du blir uppriktigt imponerad. Styr inte situationen utan delta i den utan att ta över.

Svara på alla försök att kommunicera - ju tidigare du slutar försöka styra situationen desto

snabbare kommer detta att ske. Hjälp hen till exempel inte när hen försöker göra någonting, utan hjälp till när hen ber om hjälp på något sätt. Försök att hjälpa till även när du inte är säker på hur du ska göra. Ignorera inte något beteende gentemot dig; svara på hens beteende på vanligt sätt, men försök inte förlänga interaktionen utan låt hen styra.

Fortsätt att förändra sammanhanget och ditt sätt att interagera tills det inte finns någon annanstans personen hellre vill vara. Låt hen "rösta med fötterna". Förutom att det är värdigt och minskar behovet av fysiska ingrepp, så ger utrymmet att lämna platsen viktig information. Att personen lämnar situationen betyder att något viktigt saknas eller något är obehagligt. Fortsätt arbeta med att bygga och förfina sammanhanget tills den autistiska personen är glad, avslappnad och engagerad under en längre tid. Kom ihåg att olika autistiska personer ser olika ut när de är glada, avslappnade och engagerade. Därför är det viktigt att någon som känner och älskar den autistiska personen är närvarande vid detta och nästa steg i processen.

Sammanfattningsvis, lär den autistiska personen att du förstår hen, du ser hen, du hör hen och du finns där för hen. Detta är det första och avgörande steget i dagens TBA.

Lär dig genom att ge inflytande.

När du vet att du kan skapa ett säkert och engagerande sammanhang och det inte finns någon risk för allvarliga problembeteenden är det dags att ge den autistiska personen ytterligare inflytande och skapa förtroende mellan dig och den autistiska personen. Det börjar med att tydligt signalera att de rådande förhållandena håller på att förändras till det värre, men var hela tiden fortsatt tydlig och vänlig. Gör det tydligt för den autistiska personen att du vill att hen ska sluta med det hen gör, lägga bort sina saker, röra sig till en annan plats, hämma eventuellt självstimulerande beteende och röra sig till en plats där instruktioner och förväntningar anpassade till personens utvecklingsnivå kommer att ges. Se till att denna plats med högre förväntningar är något avskild och fylld med sådana svåra aktiviteter och förväntningar som beskrivits av dem som känner och älskar den autistiska personen som är viktig för hens utveckling.

Om den autistiska personen visar något uttryckligt tecken på stress, obehag eller protesterar i form av mindre eller allvarliga problembeteenden medan du övergår från *deras sätt* till *ditt sätt*, är det viktigt att omedelbart kännas vid det och ge upp. Låt den autistiska personen återvända till sitt sätt och fortsätt låta hen styra tills hen åter igen är glad, avslappnad och engagerad under en kort stund.

Upprepa denna process tills det är uppenbart att den autistiska personen upplever inflytande och förstår att hen inte behöver följa dig mot sin vilja och att hen inte behöver eskalera för att fly eller undvika eller för att få de saker hen vill ha. Lär hen att du ser hen, hör hen och förstår hen ännu mer nu, även om hen ibland saknar precision eller kommunikation som fungerar till vardags. Lär hen att lita på dig. Var under denna period tydlig, uppmärksam, snabb och konsekvent. Efter denna återställning av relationen kommer du så småningom att återställa balansen och kunna återinföra livets skiftningar och utmaningar utan att problembeteendet återkommer.

Lär dig medan du utbildar.

Vägen till ett fint liv för familjer med autistiska personer byggs av färdigheter. De stora byggstenarna är lek och sysselsättning, kommunikation, tolerans och samarbete. När dessa väl är på plats är möjligheterna till att fortsätta bygga oändliga. Dagens TBA-process fortsätter genom att ersätta det kommunikativa beteendet i inflytande-fasen med ett mindre ansträngande som lättare tas emot av andra. Processen innebär att man gradvis inför tvetydighet huruvida den nya kommunikationsfärdigheten kommer att fungera och genom att förlänga samarbetsperioderna. Hastigheten och syftena med denna behandlingsprocess styrs av feedback från den autistiska personen, både genom vad hen säger och gör. Borta är dagarna med genomdrivande genom problembeteende och negativa känslomässiga reaktioner - dessa är indikatorer på att behandlingsprocessen måste justeras, och inte vid nästa möte, utan i stunden.

Detta är en behandlingsprocess där utgångspunkten är en glad, avslappnad och engagerad autistisk person. Teman "Jag ser dig", "Jag hör dig", "Jag förstår dig" och "Jag finns här för dig" finns kvar under hela processen. Det tål att upprepas att det inte finns någon poäng med att undervisa barn medan de är upprörda eller är under någon form av tvång. Snabba lösningar för att öka samarbete eller bedöma utvecklingsstatus hos en autistisk person används inte i denna process. Det vi fokuserar på är att skapa förtroende, engagemang, äkthet och handlingsfrihet. Samarbete i gemensamma aktiviteter är nästa steg. I denna process kommer färdigheter att läras både under terapeut-, lärar- och föräldraled tid såväl som under tid då den autistiska personen styr. Förståelse finns också för att utvecklingsbedömning genomförs bäst när man tillsammans byggt förtroende och uthållighet i svåra uppgifter.

Dagens TBA är traumainformerad. Man bör anta att personer som får stöd av en beteendeanalytiker för problembeteenden har upplevt många negativa händelser, varav många uppfyller kriterierna för ett trauma. Att lära sig genom att lyssna; att berika behandlingssammanhangen; att bygga och upprätthålla förtroende; att låta personen styra; att förlita sig på sammanhang där människor är glada, avslappnade och engagerade; att lyssna på kommunikationssignaler; att inte genomdriva genom bristande följsamhet eller använda känslomässig tvång; att låta människor gå iväg; att fatta beslut baserat på beteenden i stunden och att undervisning genom glädje gör dagens TBA traumainformerad.

Slutliga reflektioner

Vår värld, vårt land och ja, även fältet TBA står vid vägskalet. Tiden är inne för att förändra status quo, oavsett om det handlar om något så vardagligt som hur man ska arbeta på ett kontor och umgås på restauranger eller så djupgående som att demontera systemisk rasism. Våra problem i TBA är någonstans däremellan men jag vågar säga att våra frågor har utmaningar som är gemensamma både med att återvända till jobbet mitt i en pandemi och att ta itu med rasism, t.ex. mot svarta människor i Amerika. Låt oss lära av andra, särskilt de som är experter på folkhälsopolitik, mänskliga rättigheter och straffrätt när vi tar sikte. Men låt oss inte vänta längre med att komma på rätt sida av historien.

Vi ska inte dominera, vi ska de-eskalera eller, ännu hellre, förebygga eskalering. Vi ska inte tvinga (tack Murray Sidman!) utan lyssna, lära, vägleda och coacha. Vi ska inte omdirigera, fasthålla eller stanna vid att hantera och modifiera. Vi ska förstå, dela och forma. Vi ska prioritera säkerhet, goda relationer och att alltid agera på ett sätt som vi kan visa upp om någon skulle filma oss. Vi har påvisat att meningsfull utveckling kan ske när vi gör sådana prioriteringar (se www.practicalfunctionalassessment.com).

Till dem som inte känner igen detta som TBA eller som helt föraktar TBA: Jag hör dig och jag förstår var oron eller motviljan kommer ifrån. Jag erkänner att vårt fält har associerats med oförrätter på sin väg för att hjälpa autistiska personer och medlemmar av utsatta delar av befolkningen (t.ex. de med intellektuell funktionsnedsättning). Våra kollektiva försök att hjälpa är bättre nu än vad de var, och både forskning och praktik visar mig att beteendeanalytiker fortsätter att förbättras. Jag inser också att förbättring inte sker automatiskt bara för att vi anammar en form av vetenskaplig metod. Värdebaserade rörelser har uteslutits från TBA i vetenskapens namn så länge som TBA har funnits. Detta är en sorglig och obekväms sanning, men en som vi har möjlighet att förändra om vi lyssnar på de kritiska röster som för länge har marginaliserats.

TBA har potential att orsaka trauma, och det har potential att lindra trauma. Jag vill inte invänta att någon hemsk händelse dokumenteras för att göra grundläggande förändringar. Jag har försökt korrigera mina misstag och förbättra sättet jag gör TBA genom forskning, autentisk praktik, rådgivning och framförallt genom att lyssna på röster utanför mitt fält i många år. Jag kommer inte att släta över mitt eller andra beteendeanalytikers beteende. Jag ber helt enkelt om ursäkt. Jag ber om ursäkt för att jag inte gör mer, säger mer, driver mer eller påverkar mer. Se detta som ett steg i riktning mot självmedvetenhet, förbättring, öppenhet, ansvar och ett tydligt åtagande att skydda rättigheterna för dem vi tjänar. Jag hoppas att du vill följa med mig på denna resa mot en mer fulländad TBA för att hjälpa autistiska personer med familj vars liv påverkas negativt av problembeteenden.

** Tack till Dr. Anthony Cammilleri för förslag och uppmuntran kring denna text.*

*** Jag vill tacka Tobias Rasmussen, Lenita Holmboe och Oscar Strömberg för den svenska översättningen och för hjälpen att sprida de värderingar och procedurer som är kopplade till PFA/SBT.*